

KUOPIO

Suunnittelu- osallisuuden menetelmiä Kuopiossa

Päivitetty 25.2.2025

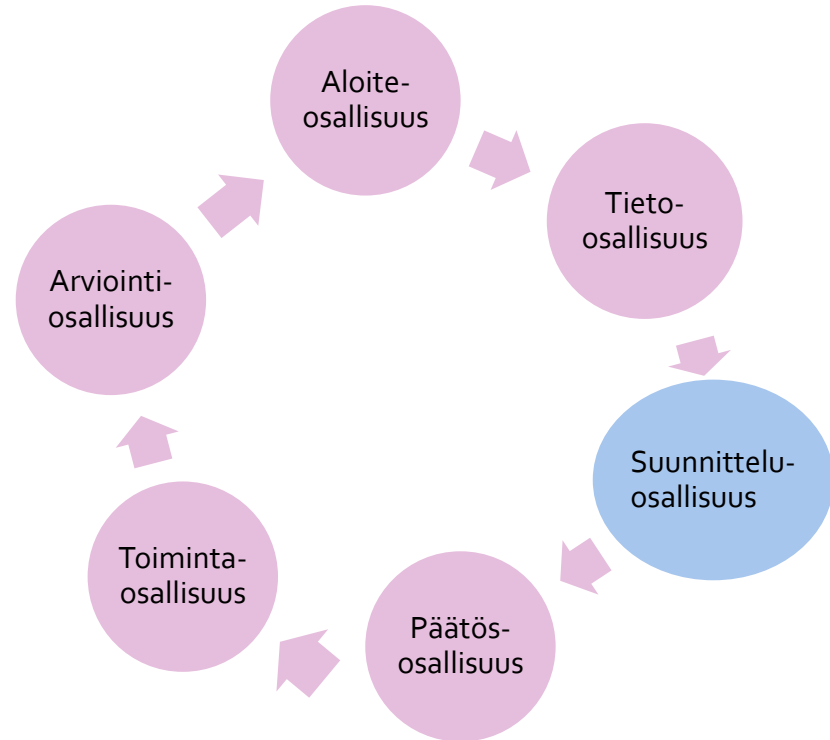

Suunnitteluosallisuuden keinoilla asukkaat osallistuvat kaupungin toiminnan suunnitteluun ja palvelujen kehittämiseen.

Tässä diapaketissa kuvataan lyhyesti Kuopion kaupungissa käytössä olevia suunnitteluosallisuuden menetelmiä. Ole hyvä, ota menetelmät käyttöösi!

Vuoropuhelun ja osallisuuden lisääminen suunnitteluosallisuuden kautta

- Suunnitteluosallisuuden keinoilla asukkaat osallistuvat kaupungin toiminnan suunnitteluun ja palvelujen kehittämiseen.
- Kuopiossa keinoja tähän ovat mm. dialoginen yhteiskehittäminen, Erätauko-dialogi, kiertävä kahvila, kumppanuuspöytä, oppimiskahvila, osallistuva budjetointi, pitäjäraadit, teemakävelyt ja toimijaverkostot.

Sisällys

- Dialoginen yhteiskehittäminen (dia 5)
- Erätauko-dialogi (dia 6)
- Kiertävä kahvila (dia 7)
- Kumppanuuspöytä (dia 8)
- Oppimiskahvila (dia 9)
- Osallistuva budjetointi (dia 10)
- Pitäjäraadit (dia 11)
- Teemakävelyt (dia 12)
- Toimijaverkostot (dia 13)

Dialoginen yhteiskehittäminen

Kuopion oma dialogimalli.

Mihin soveltuu: Kun halutaan luodaan uutta tietoa, ymmärrystä ja tekoja.

Kesto: 2 h ja lisäksi alku- ja loppuvalmistelut (2 h)

Sijainti: Lähitapaaminen, turvallinen tila. Tuolit ringissä, ei pöytää.

Mitä vaatii järjestäjältä: 2-3 henkilöä, jotka ohjaavat keskustelua vuorotellen ja tekevät muistiinpanoja.

Osallistujien määrä: 5-20

Miten toteutan: Suunnittele, lähetä kutsut, varaa tila dialogiringille. Dialogi: check-in, dialogi, työskentely pikkutiimeissä, check-out. Laadi kooste dialogin keskeisistä havainnoista ja lähetä se osallistujille. Viestiminen keskustelusta.

Lisätietoa: rehtori Jussi Kukkola, Martti Ahtisaaren koulu [Blogi: Dialoginen yhteiskehittäminen Kuopiossa - Kuopio](#)

Erätauko-dialogi

Käsikirjoitettu, fasilitoitu dialogimenetelmä, johon on saatavilla tarkat ohjeet dialogin vetämiseen.

Mihin soveltuu: Kun halutaan syvempää ymmärrystä tietyistä aiheista/teemasta.

Kesto: esim. 30 min.-120 min. Lisäksi alku- ja loppuvalmistelut (2 h)

Sijainti: Lähitapaaminen tai Teams

Mitä vaatii järjestäjältä: 1–2 henkilöä, joista toinen fasilitoi ja toinen kirjaa keskustelussa syntyneet ajatukset ylös.

Osallistujien määrä: Maksimissaan 15, etäyhteydellä vähemmän

Miten toteutan: Keskustelun käsikirjoittaminen, mahdollinen tilavaraus ja osallistujien tavoittaminen. Keskustelutilaisuus (virittäytyminen, pelisäännöt, keskustelu teemasta, jatkon sanottaminen, tilaisuuden päätös). Keskustelun puhtaaksikirjoittaminen ja sen jakaminen osallistujille. Viestiminen keskustelusta.

Lisätietoa: <https://www.eratauko.fi/>

Kiertävä kahvila

Kahvila pystytetään yhdeksi viikoksi niihin paikkoihin, missä ihmiset ovat muutenkin kuten kirjastossa, kaupassa ja torilla. Kahvilassa on viranhaltija tai luottamushenkilö kuuntelemassa ja keskustelemassa kaupungin asioista.

Mihin soveltuu: Keskustelu kaupunginosa-/kyläkohtaisista asioista.

Kesto: Maanantaista perjantaihin esim. 2 tuntia kerrallaan. Lisäksi alku- ja loppuvalmistelut (2 h).

Sijainti: Sisällä tai ulkona (sadevaraus)

Mitä vaatii järjestäjältä: 2 henkilöä, joista toinen toimii järjestäjänä ja toinen on viranhaltija/luottamushenkilö.

Osallistujien määrä: Useita

Miten toteutan: Alkuvalmistelut: sovitaan paikat ja viranhaltijat/luottamushenkilöt. Viestitään tilaisuudesta. Kirjataan keskusteluista julkinen yhteenveto.

Lisätietoa: Vastaavanlainen kahvila toteutettu esim. Vehmersalmella.

Kumppanuuspöytä

Monitoimijainen ryhmä, joilla on yhteinen tavoite, etsii ratkaisua ongelmaan tai kehittää toimintaa.

Mihin soveltuu: Kun tarvitaan monitoimijaista näkemystä toiminnan kehittämiseen.

Kesto: Tilaisuudet 60-120 min. Lisäksi alku- ja loppuvalmistelut (2 h)

Sijainti: Lähitapaaminen tai Teams

Mitä vaatii järjestäjältä: 1 vastuorganisaatio ja -vetäjä

Osallistujien määrä: 5-20 henkilöä

Miten toteutan: Määrittele nykytilanne ja ongelma. Nimeä vastuorganisaatio ja -henkilö. Kutsu asukkaista, kaupungin henkilöstöstä, yhdistyksistä, yrityksistä pieni porukka koolle. Tiedota. Selvitä rahoitusmahdollisuudet. Fasilitoidussa työpajassa löydetään yhteiset tavoitteet ja pelisäännöt.

Lisätietoa: [Kumppanuuspöydän rakennusopas](#)

Oppimiskahvila

Oppimiskahvilassa (Learning cafe), osallistujat kiertävät pöydissä, joissa pohditaan vastauksia eri teemoihin ja jaetaan kokemuksia.

Mihin soveltuu: Kun etsitään yhteistä ratkaisua.

Kesto: Vähintään 120 min. Lisäksi alku- ja loppuvalmistelut (2 h)

Sijainti: Sisätilat

Mitä vaatii järjestäjältä: Tilavaraus, pöydille tusseja, post-it –lappuja ym.

Osallistujien määrä: Useita

Miten toteutan: Alussa yhteinen johdanto. Jokaisesta pöytäseurueesta valitaan henkilö tai on ryhmän ulkopuolinen fasilitaattori/kirjuri, joka istuu aina tietyssä pöydässä, muut kiertävät. Pöytäkeskustelut. Lopussa ryhmien kooste tai/ja äänestetään parhaista ideoista.

Lisätietoa: [Learning cafe eli oppimiskahvila | Innokylä](#)

Osallistuva budjetointi

Yksikön budjetista varataan tietty euromäärä, jonka käyttökohteen alueen asukkaat/palvelun käyttäjät saavat päättää. Asukkaat ideoivat ja äänestävät vaihtoehtoista toteutukseen menevät.

Mihin soveltuu: Mm. kirja- ja harrastevälineiden ja puistokalusteiden hankinta. Kun halutaan asukkaille vahva tunne siitä, mihin äänestämällä voi vaikuttaa.

Kesto: Useita viikkoja

Sijainti: Ideoita voi kerätä kyselyllä tai työpajassa. Äänestäminen verkossa/paperilomake kirjastossa/asukastilassa.

Mitä vaatii järjestäjältä: Menetelmä huomioidaan talousarviovalmistelussa.

Miten toteutan: Osallistuvassa budjetoinnissa on useita toteutustapoja.

Lisätietoa: [Osallistuvan budjetoinnin opas](#)

Pitäjäraadit

Asukasraadit, joilla toimintamäärärahaa, Juankoskella, Karttulassa, Maaningalla, Nilsiässä, Riistavedellä ja Vehmersalmella.

Mihin soveltuu: Kun suunnitellaan ko. pitäjän kehittämistä, palveluita ja tapahtumia.

Sijainti: Lähitapaaminen ko. pitäjässä tai Teams

Mitä vaatii järjestäjältä: Yhteydenottopyyntö pitäjäraadin sähköpostiin tai koordinaattorille.

Osallistujien määrä: Pitäjäraadissa on 5-10 jäsentä. Pitäjäraateja voi pyytää järjestämään asukastilaisuuden, kumppanuuspöydän tai kävelykatselmoinnin ym

Miten toteutan: Pitäjäraati voi toimia asiantuntijana tai he voivat välittää omien viestintäkanavien kautta asukkaille tietoa mm. kehittämishankkeista. Sovi pitäjäraadin kanssa miten menetellään.

Lisätietoa: [Pitäjäraadit - Kuopio](#)

Teemakävelyt

Teemakävelyllä kävellään asukkaiden kanssa läpi esimerkiksi alueen kehittämissuunnitelmia, arvioidaan kohdetta/palvelua tai kerätään osallistujien kokemuksia esim. turvallisuudesta tai viihtyisyydestä kehittämisen pohjaksi.

Mihin soveltuu: Kun jalkautuminen antaa lisätietoa kehittämisen kohteesta.

Kesto: esim. 30 min.-120 min. ja lisäksi alku- ja loppuvalmistelut (2 h)

Sijainti: Maasto tai rakennus

Mitä vaatii järjestäjältä: 2 henkilöä, joista toinen johtaa kävelyä ja toinen kirjaa ideat ylös.

Osallistujien määrä: Useita

Miten toteutan: Alkuvalmistelut: kävelyn tavoite, tarkoitus ja tulosten hyödyntäminen kerrotaan osallistujille. Kirjuri kirjaa kävelyllä esitetyt ajatukset ylös. Lapset voivat piirtää havaintoja.

Lisätietoa: [Turvallisuuskävelyt - Rikoksentorjunta](#) [Empatiakävely | Innokylä](#)

Toimijaverkostot

3. ja 4. sektorin sekä muiden organisaatioiden yhteen tuomista ilman toimintamäärärahaa, Juankoskella, Maaningalla (Nilsia yhdistyksen koordinoima). Riistavesi ja Länsiranta ei vakiintunutta. Kaupunkialueella kaupunki ei koordinoi vastaavanlaisia verkostoja, mutta on jäsenenä.

Mihin soveltuu: Kun suunnitellaan tapahtumia, reagoidaan ilmiöön, tehdään kokeiluja, viestintään, halutaan ymmärrys alueen tarpeista, viedään tietoa esim. kaavamuutoksista, järjestetään asukasilta

Kesto: Palavereita noin 1-2 kk välein, sähköpostilista nopea kanava

Sijainti: Lähitapaaminen, hybriditapaaminen tai Teams

Mitä vaatii järjestäjältä: Yhteydenottopyyntö verkoston koordinaattorille.

Osallistujien määrä: Vaihtelee alueittain ja verkoston tapaamisen mahdollisen teeman mukaan (esim. hyperhiihtoloma, vanhustenviikko)

Miten toteutan: Verkosto voi toimia kohdejoukkona tai he voivat välittää tietoa muille asukkaille vastaamaan aluetta koskevaan kyselyyn tai tilaisuuteen. Sovi verkoston koordinaattorin kanssa menettelyistä.

Lisätietoa: Juankoski/Riistavesi/Länsiranta, yhteisökoordinaattori Heidi Kotikumpu. Maaninka, yhteisötyöntekijä Minna Toivola. Nilsia, Nilsian Pitäjähdistys.

KUOPIO

Lisätietoja ja oppaita

[Osallisuuden edistämisen mallit – THL](#)

[Saa kuulua! Oivalluksia osallisuuden edistämiseen kaupungeissa ja kunnissa.](#)

[Vaikuttavien tekojen tunnistaminen.](#)

[Kuinka onnistua yhteiskehittämällä?](#)

Kuopion kaupunki: [Osallistu ja vaikuta](#)

